

Đ

ĐAKOVO, grad u Slavoniji. U okolici brojna nalazišta prapov. i ant. predmeta (Klokošica, Selca, Satnica, Viškovci, Ivanovci, Štrbinci; u njima nađeni rim. grobovi i ant. mozaici). God. 1244. spominje se posjed bos. biskupa pod imenom Dyaco. Uz *castrum Dyaco*, unutar kojega bijaše i katedrala s biskupskim dvorom, opkoljena obrambenim zidom, spominje se u XIV. st. i *civitas Diako*, u kojem su se održavali sajmovi.

Od srednjovj. katedrale ostao je očuvan romaničko-gotički kapitel s fantastičnim životinjama isprepletenih vratova i dio nadgrobne ploče bos. biskupa Ivana de Zela, izvanredno fin gotički klesarski rad iz vremena oko 1408. Od srednjovj. zidina očuvan je dio između sadašnje katedrale i biskupskoga dvora. Na krništu toga zida od opeke nalaze se strijelnice. U sr. vijeku Đ. je važno strateški, kao biskupsko sjelo, kao *locus credibilis* i kao trgovačko središte. Pod tur. vlasti 1536–1687. Iz tog vremena potječe tlocrtno kvadratična Hadžipašina džamija, presvođena visokom kupolom koju nose orijentalni stalaktiti (sada župna crkva *Svih svetih*). U XIX. st. prigradeno joj je klasicističko pročelje s tornjićem. Nakon odlaska Turaka oblikovana je jezgra Đakova (sadašnji Strossmayerov trg) u tijeku XVIII. i XIX. st. —

Sučelice kasnobaroknim kurijama podigao je J. J. Strossmayer monumentalnu katedralu *Sv. Petra*. Građena je od opeke kao trobrodna građevina s poprečnim brodom, iznad kojega se izdiže 54 m visoka kupola. Uz gl. pročelje dva zvonika visoka 84 m. Izgrađena je po nacrtima Karla Roesnera i Friedricha Schmidta (1866–82) u neoromanici. Unutrašnjost oslikali freskama A. M. i L. Seitz, N. Consoni i L. Ansiglioni, sljedbenici njem. »nazarenaca«. Oltari i drugi dijelovi unutrašnjosti izrađeni su u neostilovima. U prostranoj kripti je Strossmayerova grobnica s reljefom R. Valdeca (1913). Jednokatni barokni biskupski dvor građen u ključu, s bogatim portalom, podignut je u prvoj pol. XVIII. st. a proširio ga je u XIX. st. M. K. Raffay. U salonima dvora nalazi se više portreta đakovačkih biskupa i dijecezanska zbirka umjetnina, u kripti i kapeli ostaci gotičke i barokne katedrale. Kraj dvora park. — Muzej Đakovštine ima arheološku, kulturno-povijesnu i etnografsku zbirku.

LIT.: N. Mašić, *Stolna crkva u Đakovu*, Prag 1900. — M. Cepelić, *Stolna crkva đakovačka*, Đakovo 1915. — I. Rogić, *Kroz Đakovačku katedralu*, Đakovo 1915. — H. Dekker, *Đakovo i njegova okolica kroz kulturno-historijske spomenike*, Đakovo 1959. — V. Radauš, SSS, str. 139–141. — A. Šuljak, *Đakovo, biskupski grad*, Đakovo 1979. — T. Papić i B. Valenčić,

ĐAKOVO, Dijecezanski muzej

ĐAKOVO, katedrala

